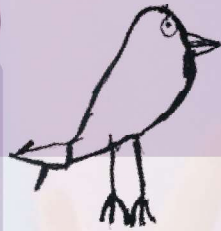

Iin Kansalaisopisto
& Taidekoulu

OLLAAN ROHKEASTI YSTÄVÄLLISIÄ JA AVOIMIA -JOKAINEN KUULUU TÄNNE!

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS
IIN KANSALAIPOISTON JA TAIDEKOULUN TOIMINNASSA

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS IIN KANSALAIPOISTON JA TAIDEKOULUN TOIMINNASSA

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat ihmisen perusoikeuksia.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Turvallinen opiskeluympäristö koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä.

- Syrjintä on Suomessa kielletty perustuslain, yhdenvertaisuuslain, tasa-arvolain ja rikoslain nojalla.
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (1986/609) kieltää syrjinnän sukupuolen perusteella ja velvoittaa koulutuksen järjestäjää edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Laki sisältää syrjintäsuojan myös sukupuolivähemmistöille.
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) kieltää syrjinnän muilla henkilöön liittyvillä syillä. Syrjintää on myös häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä. Laki velvoittaa koulutuksen järjestäjää edistämään yhdenvertaisuutta.
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien noudattamista valvovat Suomessa tasa-arvovaltuutettu, yhdenvertaisuusvaltuutettu ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta.

TASA-ARVO

Tasa-arvolla tarkoitetaan lainsäädännössä sukupuolten tasa-arvoa, johon sisältyy sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun sekä kehon sukupuolipiirteisiin liittyvä käsite. Sukupuoli voi tarkoittaa juridista, henkilötunnukseen perustuvaa sukupuolta, biologista- tai kulttuurista sukupuolta. Sukupuoleen voidaan liittää henkilön käyttäytymistä, muiden asettamia vaatimuksia ja odotusta sekä arvostusta. Muihin syrjintäperusteisiin viitattaessa käytetään yhdenvertaisuuskäsitettä.

Tasa-arvolaki kieltää seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän oppilaitoksissa. Oppilaitoksen tai muun yhteisön vastuu yksittäisessä häirintätapauksessa alkaa kuitenkin vasta, kun häirintä on saatettu sen vastuullisen edustajan tietoon. Oppilaitos tai yhteisö on tällöin velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin häirinnän poistamiseksi.

Ohjeet seksuaalisen häirinnän ja siihen puuttumisen ennalta ennaltaehkäisemiseksi löytyy oppilaitoksen internet-sivuilta: <https://www.ii.fi/infoa-kurssilaisille>

Näiden toimenpiteiden avulla luomme sukupuolineutraalin, turvallisen ja kaikkia osallistujia tasapuolisesti huomioivan oppimisympäristön:

- **Kiinnitetään huomiota arvioinnin tasapuolisuuteen ja varmistetaan, ettei esimerkiksi oppilaan temperamentti vaikuta arviointiin.**
- **Mietitään keinoja innostaa poikia mukaan esimerkiksi kurssitarjontaa mukauttamalla.** Tytöt osallistuvat harrastuksiin enemmän kuin pojat.
- **Sukupuolistereotyyppien rikkominen ja sukupuolineutraali opetus:** Toteutetaan opetusta niin, ettei korosteta sukupuolirooleja tai stereotyyppioita. Kurssilaisia käsitellään yksilöinä ilman painotusta sukupuoleen.
- **Palautteen rohkaiseminen ja oppilaiden toiveiden kuunteleminen:** Rohkaistaan asiakkaita antamaan palautetta, jonka avulla voidaan kehittää kurssia ja tavoittaa mahdollisimman laaja kohderyhmä. Keskustellaan oppilaiden kanssa heidän toiveistaan ja tarpeistaan. Palautteen antaminen tehdään helpoksi, ja rohkaistaan oppilaita avoimeen viestintään.
- **Opettajien sukupuolen vaikutus:** Mietitään, vaikuttaako opettajien sukupuoli jakauma siihen, kuinka paljon pojat/miehet osallistuvat kursseille.
- **Muunsukupuolisten huomiointi toiminnassa**
- **Yksilöllinen ja tasapuolinen huomiointi:** Opetuksessa huomioidaan jokainen osallistuja tasapuolisesti ja otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet.
- **Turvallinen ja luottamuksellinen oppimisympäristö:** Luodaan ilmapiiri, jossa oppilaat voivat rentoutua ja olla oma itsensä. Opettaja ottaa vastuun kiusaamiseen puuttumisesta ja turvallisuuden ylläpidosta.

YHDENVERTAISUUS

Yhdenvertaisuus on perusoikeus. Se tarkoittaa syrjimättömyyden ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumatta. Yhdenvertaisuudesta säädetään tarkemmin mm. perustuslaissa ja yhdenvertaisuuslaissa.

”ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.” (Yhdenvertaisuuslaki)

Näiden toimenpiteiden avulla rakennamme oppimisympäristön, jossa kaikkien oppilaiden taustat, oppimistyylit ja kokemukset huomioidaan ja jossa oppilailla on turvallinen ja kannustava ilmapiiri kehittää taitojaan:

- Monikulttuurisuus ja kielituki: Kurssitarjonta mukautetaan eri ryhmien tarpeisiin, ja pyritään tukemaan niitä, jotka eivät puhu suomea. Oppilaan ja opettajan kesken selvitetään, mikä kieli mahdollistaisi ymmärtämisen ja osallistumisen kurssille.
- Yhdenvertaisuus osallistumismahdollisuuksissa: Kaikilla oppilailla tulee olla tasavertainen pääsy kurssipaikkoihin, mikä voidaan taata ilmoittautumisjärjestyksen, arvonnän tai pääsykokeiden avulla.
- Arvostava ryhmäilmapiiri ja tasapuolinen kohtelu: Rakennetaan ryhmässä tunne, että jokainen on arvokas omana itsenään. Tämä sisältää erilaisuuden arvostamisen ja oppilaiden mahdollisuuden vaikuttaa opetuksen sisältöön. Opettaja kohtelee kaikkia oppilaita samanarvoisesti, eikä suosi esimerkiksi uusia tai vanhoja oppilaita.
- Erilaisten oppijoiden tukeminen: Mukautetaan opetusmenetelmiä, tehtäviä ja välineitä oppimisryhmien monimuotoisuuden huomioimiseksi. Pyritään takaamaan kaikille oppilaille mahdollisuus esitellä omaa työtään esimerkiksi konserteissa ja näyttelyissä. Opettaja pyrkii tukemaan oppilaan omaa tapaa oppia ja välttää keskittymistä oppilaan puutteisiin.
- Positiivinen ja energinen asenne opettajalta: Opettaja tuo tunneille positiivisen ilmapiirin ja jättää mahdolliset omat haasteet syrjään, sillä hänen hyvä fiiliksensä tarttuu oppilaisiin ja vaikuttaa oppimistuloksiin.
- Turvallinen ja ennakoitava oppimisympäristö: Luodaan turvallisuutta aikataulujen ja rakenteen avulla, jolloin oppilas voi tuntea olonsa mukavaksi. Kenenkään ei tarvitse olla valokeilassa enemmän kuin haluaa, eikä vaatimuksia aseteta yli oppilaan oman tason.

YHDENVERTAISET OPETUSPALVELUT: SAAVUTETTAVUUS JA ESTEETTÖMYYS

Saavutettavuus liittyy yleensä aineettomaan ympäristöön, kuten tietoon, verkkosivuihin, digitaalisiin palveluihin ja asenteisiin tai vaikkapa ilmapiiriin. Digitaalinen saavutettavuus on sitä, että palvelut ja sisällöt ovat kaikkien käytettävissä. Sisällöt ovat mahdollisimman helppokäyttöisiä ja ymmärrettäviä kaikille palvelun käyttäjille ja niissä kohdellaan kaikkia ihmisiä yhdenvertaisesti. Kansalaisopiston näkökulmasta saavutettavuuden tavoite on, että jokaisella olisi todellinen mahdollisuus opiskella, sivistää ja kehittää itseään opiston kursseilla riippumatta erilaisista haasteista ja esteistä.

Saavutettavassa kansalaisopistossa jokainen opiskelija tuntee itsensä tervetulleeksi ja hyväksytyksi. Hän voi osallistua kursseille ja muuhun toimintaan mahdollisista toimintakyvyn rajoitteista riippumatta. Hän saa kursseista, niiden sisällöistä ja ilmoittautumisesta selkeää ja helposti ymmärrettävää tietoa yhtä hyvin digitaalisista kanavista kuin käymällä opiston toimistossa. Opistolle on helppo saada, kurssin opetustila löytyy väivatta ja toimintakyvyltään erilaiset ihmiset pystyvät liikkumaan opiston sisä- ja ulkotiloissa mahdollisimman helposti ja väivattomasti. Kurssilla opettaja huomioi yksilölliset oppimiseen liittyvät tarpeet, joista opiskelija on halutessaan voinut kertoa jo kursseille ilmoittautuessaan.

Esteettömyys viittaa yleensä fyysisen ympäristön saavutettavuuteen. Tällöin tarkastellaan esimerkiksi rakennuksia, erilaisia ulko- ja sisätiloja, ulkoilualueita, opasteita ja liikennevälineitä. Esteettömässä ympäristössä on helpompi liikkua, ja siinä otetaan huomioon myös kuulemiseen, näkemiseen, kommunikointiin ja ymmärtämiseen liittyvät seikat.

Lähde: Kansalaisopistojen liitto (2023). Kohti kaikkien kansalaisopistoa.

Kansalaisopistojen saavutettavuusopas:

<https://kansalaisopistojenliitto.fi/kol/julkaisut/#saavutettavuusopas>

Näillä toimenpiteillä parannamme opetuksen saavutettavuutta niin, että se palvelee paremmin myös vammaisia, laajentaa osallistumismahdollisuuksia erilaisille oppijoille ja tavoittaa syrjäkylillä asuvat asiakkaat:

- Opetuksen saavutettavuuden parantaminen vammaisille:
Tavoitteena on tehdä opetuksesta saavutettavampaa niin fyysisesti kuin tiedotuksen tasolla.
- Kurssien tuominen lähemmäs oppilaita:
Pyritään järjestämään kurseja eri kylissä ja kohdealueilla, missä oppilaat asuvat. Tämä vähentää pitkistä matkoista johtuvia osallistumisen esteitä ja lisää paikallista saavutettavuutta.
- Esteettömien tilojen aktiivinen etsiminen ja käyttö:
Ideoidaan ja etsitään uusia kurssihin sopivia paikkoja, jotka ovat esteettömiä ja toimivia kaikille osallistujille.
- Tiedotuksen monikanavaisuus: Käytetään useita viestintäkanavia (netti, puhelin, esitteet, sosiaalinen media), jotta tieto kursseista tavoittaisi mahdollisimman monen. Monikanavainen tiedotus helpottaa erityisesti niitä, joilla on rajoituksia tietyn kanavan käytössä.
- Opetusaikojen joustavuus ja (koulu)kuljetusten huomioiminen.
- Esteetön kulku kaikkiin opetustiloihin:
Varmistetaan, että opetustiloihin pääsee liikuntarajoitteiset mukaan lukien talvikeleillä. Tämä voi sisältää rampeja, kynnyksettömiä kulkuväyliä ja ovien automaattista avautumista liiketunnistimin.
- Säilytystilojen suunnittelu esteettömyys huomioiden:
Tilojen tavarat ja välineet tulee säilyttää niin, että ne ovat esteettömästi kaikkien saatavilla ja tilat pysyvät siisteinä ja turvallisina.
- Ilmoittautumisen saavutettavuus:
Tarjotaan useita vaihtoehtoja kursseille ilmoittautumiseen, kuten puhelin, netti, ja muut helposti saavutettavat ilmoittautumistavat.
- Iin kunnan esteettömyys- ja saavutettavuussuunnitelma:
Liitetään osaksi oppilaitoksen suunnitelmaa, jotta kaikki tilat ja toiminnot tukevat laajempia esteettömyystavoitteita.

OLLAAN ROHKEASTI YSTÄVÄLLISIÄ JA AVOIMIA -JOKAINEN KUULUU TÄNNE!

Yhdessä luomme turvallisen tilan

Turvallinen tila on meidän kaikkien vastuulla.
Pidetään yhdessä huolta siitä, että jokainen tuntee täällä olonsa hyväksytyksi ja turvallisiksi.

Kunnioita kaikkia

Kohtele jokaista ystävällisesti ja arvosta erilaisia näkökulmia, taustoja ja kokemuksia.

Ole oma itsesi

Kaikki ovat tervetulleita juuri sellaisina kuin ovat.

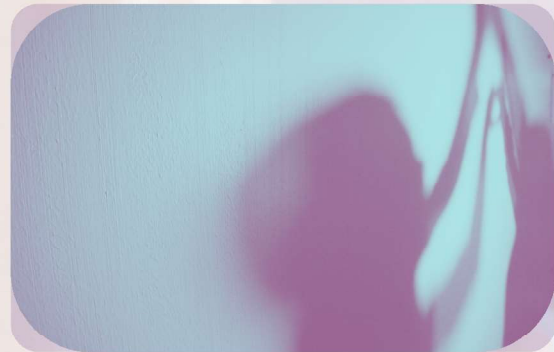
Anna kaikkien näkyä ja kuulua

Anna jokaiselle mahdollisuus osallistua omalla tavallaan ja pidä huolta, ettei kukaan jää ulkopuolelle.

Kuuntele aktiivisesti

Anna toisille tila puhua rauhassa, kuuntele aidosti ja anna muiden näkemyksille tilaa.

Kunnioita rajoja ja rajaa omaa käytöstäsi

Kunnioita toisten fyysisiä ja henkisiä tilaa ja pidä huolta myös omista rajoistasi.